

Vlaams
Parlement

vergadering **C56**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking,
Toerisme en Onroerend Erfgoed

van 9 december 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Karim Van Overmeire aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de Vlaams-Nederlandse handelsmissie naar Atlanta – 156 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Johan Verstreken aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het dreigend voedseltekort in partnerlanden Malawi en Mozambique – 352 (2015-2016)	8
VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de herziening van de samenwerkingsakkoorden buitenlandse beleid – 367 (2015-2016)	11
VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de nood aan meer transparantie inzake handels- en investeringsakkoorden – 559 (2015-2016)	13
VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de invoer van illegaal gekapt hout door Vlaamse bedrijven – 560 (2015-2016)	17

VRAAG OM UITLEG van Karim Van Overmeire aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de Vlaams-Nederlandse handelsmissie naar Atlanta – 156 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

Karim Van Overmeire (N-VA): Voorzitter, minister-president, collega's, mijn vraag om uitleg zit al een tijdje in de pijplijn, maar staat pas nu op de agenda. Toch is het interessant om even terug te komen op de driedaagse gezamenlijke handelsmissie naar Atlanta samen met de Nederlandse premier Rutte. We hebben hierover al van gedachten gewisseld voor de missie van start ging, minister-president. U schetste dan de driedelige doelstelling: het leggen van waardevolle contacten voor de deelnemende Vlaamse bedrijven met Amerikaanse partners met het oog op het afsluiten van contracten, het aantrekken van buitenlandse investeringen en het verdiepen van de contacten met Nederlandse collega's.

De keuze voor Atlanta werd gerechtvaardigd door de focus op de sectoren financiële technologie, cyberveiligheid en slimme logistiek. Nederland en Vlaanderen beschouwden die missie als een schot in de roos. Premier Rutte vulde aan door te benadrukken dat de gezamenlijke aanpak een duidelijke meerwaarde heeft, zeker op die terreinen waar Nederland en Vlaanderen samen een merk zijn of er een zouden kunnen uitbouwen. Hij pleit er dan ook voor om Vlaanderen en Nederland in de toekomst, nog sterker dan nu reeds het geval is, als één merk te promoten in het buitenland, letterlijk "om het Vlaams-Nederlandse merk nog veel meer grootsheid te geven". Die woorden zijn van premier Rutte. Hij liet ook nog verstaan dat het ritme van één gezamenlijke missie om de twee jaar een goed idee is.

Er waren echter enkele kanttekeningen waarover de pers schreef, en die sloegen op het verschil in stijl: de Vlaamse bescheidenheid tegenover de Nederlandse, meer flamboyante, uitbundige aanpak. Of dat allemaal zo zwart-wit is, valt nog te bezien.

Mevrouw Tillekaerts, CEO van Flanders Investment & Trade (FIT) liet optekenen dat Vlamingen niet alleen moeten laten zien dat ze harde werkers zijn, maar dat we ook onze successen meer moeten durven tonen. Iets meer naar buiten durven komen dus. Hier en daar lees je de opmerking dat de Amerikanen niet goed hebben begrepen wat Vlaanderen precies is. Minister-president, ik ben benieuwd naar uw antwoord.

Minister-president, hoe evalueert u deze handelsmissie? Welke resultaten werden geboekt? Hoe staat u tegenover het voorstel van premier Rutte om Vlaanderen en Nederland in het buitenland in de toekomst nog meer als één merk te promoten? Als we het tempo van twee jaar aanhouden, dan duurt het nog wel even, maar zijn er al denkpistes, een timing, een bestemming, een focus? Hoe staat u tegenover de kanttekeningen die werden gemaakt? Is het nodig om op missies als deze bijkomende maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat buitenlandse partners een correct beeld hebben van Vlaanderen?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Van Overmeire, de missie naar Atlanta was gericht op drie sectoren: fintech, cybersecurity en smart logistics. Het was een schot in de roos. Ik heb gewezen, ook vooraf, op het interessante aspect van het bezoek aan Atlanta met het oog daarop. Atlanta is ook een toegangspoort tot de Verenigde Staten, zoals wij dat zijn met onze delta. Een

tweede Silicon Valley is daar aan het ontstaan, met veel mogelijkheden en ongeveer dezelfde beleidslijn als bij ons, met de triple helix: overheid, ondernemingen en onderzoeksectoren.

Het is een succes geworden omdat er heel veel contacten zijn gelegd en colloquia zijn geweest. Het meest in het oog springende zijn twee memoranda van overeenstemming die zijn ondertekend tussen het Vlaams Instituut voor de Logistiek (VIL), het Dutch Institute for Advanced Logistics (Dinalog) en Georgia Tech, en ook tussen Febelfin en Financial Services - Information Sharing and Analysis Center (FS-ISAC). Het ene gaat over logistiek, het andere over financiële technologie.

Daarnaast zijn er heel veel andere contacten geweest, ook twee druk bijgewoonde conferenties over logistiek en IT. Daar werd gewezen op de disrupties die aan het ontstaan zijn in de bankensector, Google dat bankier wordt enzovoort. Dat heeft een implicatie op onze klassieke banken die er ook bij waren. Hoe bereid je je daarop voor? Hoe ga je daarmee om? Dat is een realiteit van vandaag. We hebben ook enkele bedrijven bezocht, bijvoorbeeld Coca-Cola en UPS. De Business Reception & Trade and Investment Dinner was een succes.

Acht Vlaamse bedrijven hebben na de missie al gezegd dat zij concrete contacten hebben kunnen leggen, variërend van interessante contacten tot leads. Dat is een bemoedigend eerste resultaat als je het aantal deelnemers ziet. Uiteraard waren er ook heel wat intensieve contacten en uitwisselingen tussen Nederlandse en Vlaamse ondernemingen. Zo is er ondertussen een samenwerkingsovereenkomst in de maak tussen Explore en Holland Fintech, dat tot doel heeft financiële innovatie te stimuleren, met aandacht voor het optimaliseren van de financiële infrastructuur en groei van de sector, tewerkstelling en het ontwikkelen van competitieve voordelen in het domein van de fintech. Tot slot werden ook de banden aangehaald met investeerders in Vlaanderen. We maken altijd van de gelegenheid gebruik om de topbedrijven uit de streek te ontmoeten en uit te nodigen. Dat is ook deze keer gebeurd.

Bij het in de toekomst verder promoten van Vlaanderen en Nederland, zijn we conculega's. Ik heb die term gelanceerd en Mark Rutte heeft het overgenomen. Dit gaat over cobranding. Dat zijn we aan het uitwerken in ons merkbeleid. In essentie gaat het erom dat je naar buiten komt met twee niet-concurrerende merken die elkaar kunnen versterken. Ik heb in de commissie al het voorbeeld gegeven dat ik dat bijvoorbeeld in de 'food' niet doenbaar zie. Het zijn twee bikkelharde concurrerende sectoren in Europa. Het zou niet doenbaar zijn om met die twee naar het buitenland te gaan. Hier hadden we er allebei belang bij en was de 'concreatie' belangrijk. Dan kom je tot een koppeling van merken, tot merkassociaties. Dat leidt tot een betere zichtbaarheid. In dit geval heeft het jongere merk Flanders er belang bij om zich aan het Hollandmerk te linken, maar het was allemaal op basis van gelijkwaardigheid. Het agentschap volgt de optie om verdere cobranding van Vlaanderen en Nederland te onderzoeken. Als we samen naar het buitenland gaan, is het zaak om daar ook aandacht voor te hebben dat we conculega's zijn en dat we niet de klemtoon leggen op het concurrentiële aspect, want dan zal het heel moeilijk lukken.

Er zijn nog geen concrete plannen voor een volgende missie. Wel gaan we ook aan cobranding doen. FIT is daar ook bij betrokken. In 2016 op de Frankfurter Buchmesse zijn we gezamenlijk gastland. Dat ligt in de culturele sfeer. We gaan daarvan gebruik maken om in de Duitse steden, ook buiten Frankfurt, aan culturele diplomatie te doen op dat ogenblik. We gaan dat ook doen in Nordrhein-Westfalen, waar we gisteren waren met de Vlaamse Regering. Daar is natuurlijk ook een commercieel aspect aan verbonden om onze uitgeverwereld daar een forum te geven. Er komt ook een heel grote commerciële stand. Dat is een mooi

voorbeeld van cobranding, waar we er gezamenlijk belang bij hebben om samen op te treden.

Het is uiteraard belangrijk dat buitenlandse partners een correct beeld krijgen van Vlaanderen. We doen dat door werk te maken van ons beeld en in de markt te zetten wat we zijn, namelijk state of the art. In de eerste plaats scoor je goed in het buitenland door kwaliteit te leveren en mensen mee te hebben die sterk staan in de sector, die innovatief zijn, die kwaliteit aanbieden en professioneel zijn. We maken altijd de band met onze onderzoeksinstellingen, waar we heel vaak in de top staan van de evoluties en de professionaliteit van de dienstverlening. Wat Vlaanderen betreft brengen we heel duidelijk onze bevoegdheden naar voren.

We doen dat op seminaries. In dit geval was het altijd zo dat er een evenwicht was tussen Vlaanderen en Nederland, een Vlaamse spreker en een Nederlandse spreker, wat de pers daar ook over geschreven heeft. Er was een strikte pariteit. Collega Rutte en ik hebben elkaar afgewisseld in het inleiden van de events. Op het eerste seminarie waren het de – zacht uitgedrukt – iets extravertere Nederlanders die spontaan opstonden in de zaal, spontaan commentaar gaven, spontaan met statements kwamen, terwijl het begrijpelijkerwijze iets langer duurde voor er Vlamingen naar buiten kwamen. Dat doet niets af van de kwaliteit en wat we presteren. Ik heb ook cijfers gegeven over onze export naar de Verenigde Staten en Atlanta.

Ook in de lokale media was er interesse. Er waren bijdragen in de Real Times Media, de Atlanta Daily World, PR Newswire, Global Atlanta Northwest Georgia News en andere. We hebben een 'commemoration ceremony' gehouden op Georgia State Capitol met de gouverneur, de heer Deal, waarbij zijn echtgenote, Mrs. Deal, 'In Flanders Fields' gedeclameerd heeft. Het was een Vlaamse dag met exposure in de media. Dat heeft er allemaal voor gezorgd dat we naast de essentie van de zaak, zijnde onze bedrijven handelscontacten te laten leggen en proberen markten te veroveren en contracten te laten sluiten, er ook een goede zorg is geweest voor de promotie, en met resultaat.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

Karim Van Overmeire (N-VA): Minister-president, dank u wel voor de toelichting en de precisering. Het is belangrijk dat we onze sectoren zorgvuldig moeten kiezen. Wanneer ik daar met ondernemers over praat, krijg je de dubbele reactie, enerzijds dat het opportuniteiten zijn, en anderzijds: 'ben je gek, je neemt je grootste concurrenten mee'. Wat je ook doet, je moet net die sectoren kiezen waar de meerwaarde manifest is.

Wat de kritische opmerkingen betreft, dank ik u voor de uitleg. Je moet dat ook wel wat relativeren. Uw gesprekspartners zijn niet de eersten de besten. Ook al gaan die niet naar huis met alle details over de Belgische staatsstructuur, neem ik wel aan dat ze de essentie van de boodschap telkens mee hebben.

Ik wil nog een laatste opmerking maken. Ik heb die opmerking ook gemaakt bij de bespreking van de beleidsbrief. Ik vind het een beetje vreemd dat de gemeenschappelijke handelsmissie zo vlot wordt opgezet, terwijl als Vlaanderen, Wallonië en Brussel er samen op uittrekken, er een hele structuur en omkadering moet worden opgezet. Wanneer Vlaanderen en Nederland op missie gaan, dan zie ik die overheidsstructuur niet. Ik verwijs nogmaals naar het agentschap. Dat stemt ons natuurlijk tot nadenken. Ik weet niet of u daar nog verder op wilt ingaan. Hoe gaat die praktische voorbereiding concreet?

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp-a): Mijnheer Van Overmeire, bedankt voor uw vraag. Uw vraagstelling en het antwoord van de minister maken me duidelijk dat het toch allemaal niet zo vlot verloopt als we dachten. U verwijst naar de flamboyante Hollanders. Uiteraard is kwaliteit heel belangrijk en kwaliteit en sereniteit zullen het meestal wel halen. Los van de sfeer of van wat u hebt ondervonden, minister, ben ik in één zaak sterk geïnteresseerd, namelijk welke contacten er gelegd zijn en welke contracten er gesloten zijn. Met hoeveel contracten zijn de Hollanders naar huis gekomen en met hoeveel contracten zijn onze Vlamingen naar huis gekomen? Of welke contacten zijn er gelegd die aanleiding kunnen geven tot contracten? Samenwerking is goed, de kosten drukken en zich samen verkopen is goed, maar het mag er geen aanleiding toe geven dat onze kwaliteitsvolle Vlaamse ondernemers de ondersteuning bieden voor de flamboyante Hollanders. Dat zijn uw woorden, of de bewoordingen of vaststellingen die u uit de krant hebt gehaald.

Minister-president, u zegt dat we met onze concurrenten natuurlijk niet over alles samen handelsmissies organiseren. U gaf als voorbeeld de foodsector. Ik vraag me af met wie we de handelsmissies met betrekking tot onze voedselsector gaan organiseren.

Ten tweede, u zegt dat de sfeer goed zat. Hoe staat het contractueel? Dit is een handelsmissie. Dit is geen culturele diplomatie of geen toerisme. Ik ben geïnteresseerd in cijfers. Kunt u mij die geven? Als u dat niet kunt, begrijp ik dat en zal ik daar een schriftelijke vraag over stellen.

Ten derde, over de verschillen tussen Nederlanders versus Belgen. Dit was een duidelijke keuze van de regering om niet meer met de prinselijke missies mee te gaan. Mijn vraag is: zijn er nu meer deuren opengegaan dan met de prinselijke missies? Uw FIT-agent zal dat wel weten. Welke deuren zijn wel opengegaan? Welke niet?

Ik wil ook terugkomen op de laatste vraag van collega Van Overmeire. U zegt: het valt me op hoe vlot we de samenwerking en de gezamenlijke handelsmissies met Nederland kunnen organiseren. Met Wallonië en Brussel zijn er veel meer structuren. In alle eerlijkheid, ik ken het niet. Welke structuren zijn er? Dat is een oprechte vraag, minister-president, u mag het me straks ook uitleggen. Ik wil dat weten. Over welke problemen met Wallonië hebt u het? Wat gaat er met Wallonië veel minder vlot in vergelijking dan met Nederland? Minister-president, het is aan u om daarop te antwoorden.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega Turan, u doet zich voor als een valse trage. Dat u nog nooit hebt gehoord van het Agentschap voor Buitenlandse Handel ... we hebben zeker al zeker tien keer over die structuur gesproken. Nu zegt u: 'ik ken het niet, leg het me eens uit.' Excuseer, ik ga dat niet doen, want u weet dat natuurlijk wel. U hoeft geen schriftelijke vraag te stellen over de werking van het agentschap, over hoe we daaraan zullen bijdragen. We hebben niet gezegd dat we niet meer meegaan met prinselijke missies. Dat weet u ook. We hebben het gehalveerd. Nu vraagt u hoe de samenwerking gebeurt. *(Opmerkingen van Güler Turan)*

Als u mij een schriftelijke vraag wil stellen over de contacten en de leads, zal ik u verwijzen naar het bondige antwoord dat ik daarstraks heb gegeven. Ik heb u exact gezegd wat nog maar drie maand na de missie bij ons de gegevens zijn over de leads en de contacten van onze bedrijven. Op de Nederlandse contacten heb ik geen kijk en daar heb ik ook geen weet van. Ik heb u ook gezegd dat er Vlaams-Nederlandse contacten zijn, dat er samenwerkingsverbanden in de maak zijn. Wat mij betreft, is dat dus een positieve missie.

Over food hoeft u zich geen zorgen te maken. We zijn mans en vrouws genoeg om dat zelf te organiseren. Het is niet omdat we al twee gezamenlijke missies achter de rug hebben, een met Kris Peeters en een met mezelf, dat we plotseling gaan stoppen met zelf onze handelsmissies te doen. Voor food zijn we heel goed bezig, op alle vlakken. Ik zie op het terrein ook een heel goede samenwerking met de Walen. Ik heb er inderdaad geen structuren voor nodig, collega. Ik ben, improviserend, gaan speechen voor de Waalse bedrijven, toen we samen waren op SIAL, geloof ik. Ook in China ben ik in hun café gegaan. Die contacten zijn zeer goed en die mensen appreciëren dat ook heel sterk. Ik zie geen probleem om gezamenlijk op uitstap te gaan. Als u dat ziet in puur concurrentiële termen, dan bent u verkeerd, collega Turan, want ook de Vlaamse bedrijven zijn onderling concurrent. Anders kan er maar één mee per sector. Dat doen we niet. Dan mag er nog één IT-bedrijf in de financiële sector en één bank mee. Straks mag uit de voedingssector nog maar één diepvriessector meegaan. Zo zit dat niet. Zij zijn ook onderling concurrent of conculega, zo u wil. Alleen zeg ik dat in bepaalde sectoren Vlaanderen-Nederland al zeer gevoelig zou zijn om dat te doen. Daar moet je verstandig mee omgaan. Op elke handelsmissie zijn ook Vlaamse, Waalse en Brusselse bedrijven gericht op dezelfde markten. Je ziet dat ook na die seminaries. Ze gaan van tafel tot tafel. Soms passeren ze met drie, vier of vijf na elkaar bij dezelfde potentiële contractant. Dat is dan elk voor zich om de diensten aan te prijzen of om contacten te leggen.

Tijdens zulke missies worden geen contracten gesloten. Wat wel gebeurt, is de consecratie van maanden of jaren voorbereiding, waarbij dat momentum wordt gekozen om een contract te ondertekenen. Het is immers evident dat de contracten, die soms een half boek beslaan, niet ter plekke tot stand zijn gekomen.

Güler Turan (sp.a): Minister-president, ik heb geen antwoord gekregen. In alle eerlijkheid, uw reactie stelt mij erg teleur. U hebt een soep gemaakt van de vier bijkomende vragen die ik heb gesteld.

U zegt al te hebben geantwoord, maar u hebt vandaag niet goed geluisterd naar de vragen. Ik zal ze dan ook niet herhalen, maar schriftelijk voorleggen. Ik heb niet gevraagd hoe het zit met prinselijke missies. Met Nederland kan het blijkbaar wel, maar niet met Brussel en Wallonië. Dat is uw keuze, maar trek mijn vragen niet in het belachelijke en haal ze niet door elkaar.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mevrouw Turan, als u beweert dat wij niet samen met Brussel en Wallonië op missie gaan, dan negeert u de feiten. Dat doen we namelijk wel.

U kent de rapporten en u weet wat we doen. De vraag van de heer Van Overmeire strekt ertoe te vernemen of er daarvoor een structuur bestaat en of dat noodzakelijk is. U pikte op een totaal verkeerde manier op die vraag in.

U deelt mee niet meer mee te gaan op prinselijke missies. Quod non.

U hebt gevraagd naar de contracten en contacten van die missies. Ik heb het exacte cijfer gegeven van het aantal leads en contacten na drie maanden. Als u een schriftelijke vraag indient over deze leads en contacten tot nu toe – het gaat nu eenmaal om een ongoing process – moet ik verwijzen naar het antwoord dat ik nu heb gegeven. De vraag is wie er niet luistert.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Verstreken aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het dreigend voedseltekort in partnerlanden Malawi en Mozambique – 352 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

Johan Verstreken (CD&V): Minister-president, de Verenigde Naties hebben in oktober gewaarschuwd dat in grote delen van zuidelijk Afrika voedselonzeekerheid dreigt, veroorzaakt door een aanhoudende periode van droogte. De oogsten vielen tegen, waardoor de prijzen stegen en voedsel onbetaalbaar werd.

Volgens de VN worden op zijn minst 13,5 miljoen mensen met de hongerdood bedreigd. Vooral in Malawi, Zimbabwe en Madagascar dreigt acuut voedselonzeekerheid, maar ook in Lesotho, Mozambique en Angola heerst bezorgdheid over voedseltekort.

Bij de partnerlanden Mozambique en vooral Malawi ligt de nadruk van het engagement van de Vlaamse Regering op voedselzekerheid. In de beleidsnota Buitenlands Beleid 2014-2019 benadrukt u dat Vlaanderen in Malawi het recht op voedselzekerheid wil helpen realiseren door zich als betrouwbare donor in te zetten op de ontwikkeling van de landbouwsector.

Daarnaast pleit u in de beleidsnota ook voor een integrale noodhulpbenadering om snel in te spelen op een noodsituatie door gebruik te maken van vooraf door de donor toegekende middelen. Het VN-noodhulpmechanisme in Malawi is hier een voorbeeld van.

U pleit voor een geïntegreerde benadering bij het lenigen van dringende humanitaire noden. Hiervoor wilt u zowel voorafgaand, tijdens als na de noodsituatie investeren in doeltreffende programma's. Het voorbereiden van rampspoed is immers kostenefficiënter dan het ingrijpen tijdens de noodsituatie.

De nood was groot. Ik had mijn vraag onmiddellijk daarna ingediend, maar ze komt nu pas aan bod. Dat vormt voor mij evenwel geen probleem.

Ik hoop dat de Vlaamse Regering maatregelen heeft genomen inzake het voedseltekort. Ik had graag vernomen welke. In welke mate kan de Vlaamse Regering bij de VN pleiten om extra middelen in te zetten om de hongersnood in Malawi een halt toe te roepen?

In mijn inleiding vermeldde ik dat wij als betrouwbare donor ook willen inzetten op de ontwikkeling van de landbouwsector. In welke mate hebben we dat reeds gedaan en werden ter zake al resultaten geboekt? Ik begrijp dat u niet meteen kunt antwoorden op deze bijkomende vraag, maar ik zou er wel graag meer over vernemen.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Verstreken, de vraag handelt inderdaad over een schrijnende situatie in zuidelijk Afrika. Voor ik inga op uw vraag over bijkomende maatregelen, wil ik aangeven dat de voedselzekerheid in Malawi voor de Vlaamse overheid een focus vormt in onze bilaterale samenwerking. Vlaanderen verstrekt gemiddeld 5 miljoen euro per jaar aan het versterken van de landbouwproductie en de voedselzekerheid in Malawi. We zetten bijvoorbeeld heel sterk in op landbouwopleiding en op voorlichting, een thema waarvoor we de coördinerende 'leaddonor' zijn in Malawi.

Dit jaar heb ik in de enveloppe bilaterale samenwerking nieuwe projecten vastgelegd met de Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) en International Council for Research in Agroforestry (ICRAF), goed voor 5,5 miljoen euro voor het versterken van voedselzekerheid en landbouwproductie in Malawi als hoofddoelstelling.

Bijkomend worden twee sporen gevolgd: enerzijds humanitaire hulp en anderzijds structurele samenwerking met betrekking tot het versterken van de klimaatweerbaarheid van de landbouw.

Mijn diensten hadden me al een tijd vooraf ingelicht over de noodsituatie op het vlak van voedselonzekerheid. Zodoende heb ik tijdig de gelegenheid gekregen om een adequaat noodhulpproject te identificeren.

U weet dat de middelen van mijn noodhulpbudget dit jaar uitgeput zijn, maar ik heb het variabele krediet waarover ik nog beschikte, zijnde 208.149 euro, voorbehouden voor een project van het Wereldvoedselprogramma dat mijn diensten hebben geïdentificeerd. Dit project heeft een belangrijk multiplicator-effect tot doel en zal de sleutel zijn tot een efficiënte internationale noodhulp-respons in Malawi.

Het World Food Programme (WFP) volgt met gebruikmaking van nieuwe technologie wekelijks de evolutie van de voedselzekerheid van gezinnen en de prijs van het voedsel om zodoende de humanitaire hulp snel bij te sturen. Het is een monitoringsysteem. Het WFP is nu al in vijftien districten aanwezig en met de steun van Vlaanderen zouden 28 districten kunnen worden opgevolgd met die nieuwe applicatie. Vlaanderen is een pionier bij de ondersteuning van het Malawi Emergency Humanitarian Response Fund, en sinds 2009 wil men via dit fonds het Country Team in Malawi, dat humanitair klaarstaat, versterken. De doelstelling van dat fonds is om via ngo's en VN-instellingen te voorzien in een gecoördineerd, snel en flexibel binnenlands financieringsmechanisme waarmee snel gereageerd kan worden op rampen en tegemoet kan worden gekomen aan de dringende kortetermijnnoden van kwetsbare gemeenschappen. Door dit fonds vooraf ter beschikking te hebben, kan er onmiddellijk, zonder vertraging, gereageerd worden door de humanitaire actoren. Het UNDP neemt daarvan het algemeen beheer waar.

Zoals ik zei, is het noodhulpbudget voor 2015 uitgeput, maar ik neem me voor, gelet op de ernst van de voedselsituatie in Malawi, begin 2016 een nieuwe bijdrage te plannen voor de humanitaire situatie daar.

Op structureel vlak stellen we vast dat de klimaatverandering de landbouwproductie en de voedselzekerheid aantast en op die manier de ontwikkeling in zuidelijk Afrika acuut bedreigt. Ik heb dit jaar besloten onze bijdrage voor klimaatfinanciering helemaal te richten op het versterken van klimaatweerbaarheid van de voedselproductie. De samenwerking verloopt via de FAO, voor een budget van 3,5 miljoen euro. We richten onze inspanningen op drie aangrenzende landen in de regio: Malawi, Mozambique en Zambia. De algemene doelstellingen zijn het versterken van de capaciteit om klimaatrisico's in te schatten en te beheersen, het verlagen van de kwetsbaarheid van de boeren voor klimaatveranderingen en het verbeteren van de klimaatweerbaarheid van het landbouwsysteem in de drie betrokken landen.

We verwachten daar een multiplicatoreffect, de FAO zal namelijk de capaciteit van de landen versterken om investeringsstrategieën te ontwikkelen. Op die manier kunnen ze ook meer aanspraak maken op klimaatfinanciering, bijvoorbeeld het Green Climate Fund, en ook private financiering in de landbouwsector stimuleren. Het project zal het beleid van die ontvangende landen voeden. De ministeries van Landbouw, Milieu en Natuurlijke Hulpbronnen zijn rechtstreeks

betrokken bij de uitvoering ervan. Met zulke projecten steunen we de FAO om wereldwijd en regionaal leiderschap te nemen op het vlak van klimaatslimme landbouw. De resultaten en goede praktijken hiervan worden meegenomen op regionale en mondiale conferenties over de aanpak van die problemen. De FAO is ook de trekkende organisatie voor de Global Alliance on Climate-Smart Agriculture en een mondiaal partnerschap dat tot doel heeft de landbouw wereldwijd weerbaarder te maken voor de grote uitdagingen van het klimaat.

Wat de vraag betreft over ons pleidooi voor de extra middelen, weet u dat de begroting van de VN-instellingen bestaat bij gratie van de bijdragen van haar donoren. Het is dus de VN die tot taak heeft de donoren permanent te alerteren, te vragen om structureel acuut te financieren op vlak van voedselzekerheid. De VN doet dat naar mijn aanvoelen heel goed. Zowel het kantoor voor de coördinatie van humanitaire hulp als de FAO en het WFP komen met duidelijke rapporten voor de dag waaruit de ernst van de toestand blijkt. Op 19 oktober van dit jaar reeds verspreidden WFP en FAO een gezamenlijk persbericht waarin ze hun verhoogde samenwerking in zuidelijk Afrika hebben toegelicht. De FAO werkt samen met de Malawiaanse overheid aan een nationaal noodhulpresponsplan. Zoals al toegelicht, werkt ook het WFP hieraan mee, onder andere met dank aan de Vlaamse bijdrage voor de verzameling van zeer gedetailleerde actuele informatie van de noden.

Zoals u weet, is er binnen de VN – en ik ben daar heel blij om – een omvattend financieringsmechanisme voor acute noden, het CERF. Dat zorgt ervoor dat heel snel kan worden opgetreden bij acute noden, dat er daarvoor financiering is. In 2015 heeft CERF in totaal al 76 miljoen dollar – of is het euro – gegeven om de noden als gevolg van El Niño te helpen lenigen, wat CERF dus maakt tot één van de allersnelste en ook allergrootste financieringsmechanismen bij deze crisis. Malawi is de derde grootste ontvanger van deze fondsen, goed voor ongeveer 9,7 miljoen euro. Omdat CERF werkt uit vooraf toegekende middelen kan het ook veel sneller, veel acuter optreden. Ik heb dat hier ook al herhaaldelijk aan bod gebracht, ook bij de begrotingsbesprekingen. Ik heb ook gezegd dat ik beslist heb de jaarlijkse bijdrage aan CERF te verdubbelen tot 600.000 euro, omdat ik overtuigd ben dat we op die manier op een zeer adequate, snelle manier in een internationale gespecialiseerde context kunnen bijdragen aan hulpverlening op het terrein.

Wat uw vraag betreft over de resultaten, collega, stel ik voor – en u suggereert het eigenlijk enigszins zelf – dat u die vraag schriftelijk stelt. Ik kan daar nu geen antwoord op geven, ik stel dus voor dat de diensten de kans krijgen om die cijfers bijeen te brengen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

Johan Verstreken (CD&V): Minister-president, uw uitgebreid antwoord stemt mij tevreden. Het is duidelijk dat u en de diensten niet bij de pakken zijn blijven zitten en meteen ad rem hebben gereageerd. Dat is een goede zaak. Het is ook goed te horen dat wij bij de pioniers zijn. Ook het Rescue Fonds, het CERF, waarover u het had, garandeert een zeer goede samenwerking. In het kader van de klimaattop die lopende is in Parijs is het misschien een druppel op een hete plaat, maar het zijn mooie initiatieven die genomen worden. Ook de nieuwe applicatie bijvoorbeeld en het feit dat er begin 2016 nieuwe bijdragen zouden kunnen komen, zijn een goede zaak.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Ik dank collega Versterken voor zijn vraag. Minister, u zegt dat u begin 2016 nieuwe bijdragen zult leveren voor de noodsituatie in Malawi.

Welk budget trekt u daarvoor uit? We vinden dat positief. Bent u van plan om het budget noodhulp, naast de verhoogde bijdrage aan de SERV, op te trekken? In februari 2015 zei u dat het budget was uitgeput. Misschien moeten we eens nagaan of daar niet wat bij moet komen.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik vraag altijd aan de diensten om een voorstel uit te werken. Ik kan daar nu nog niet op ingaan. Het budget is wat het is. U kent de begroting. Dat budget zal nu niet meer veranderen. Ik heb er wel voor gezorgd dat er heel creatief mee wordt omgesprongen, door de SERV op een verdubbelde manier te financieren, wat leidt tot veel efficiëntie. Op het einde van het jaar heb ik het variabel krediet, dat bestaat uit restkredieten, samengebracht om een bijkomende donatie te kunnen doen van meer dan 200.000 euro.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de herziening van de samenwerkingsakkoorden buitenlands beleid – 367 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Mijn vraag om uitleg betreft geen nieuwe materie, integendeel, het is een opvolgvraag in een lange reeks van vragen en besprekingen in deze commissie over de herziening van de samenwerkingsakkoorden buitenlands beleid. In de beleidsbrief staat dat de interfederale samenwerkingsakkoorden over het Europees en buitenlands beleid aan herziening toe zijn. Ook het federaal regeerakkoord hecht belang aan een herziening van die akkoorden.

Minister, u verklaarde op 17 juni in de commissie dat erover zou worden gesproken op de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB) van 6 juli. We waren in afwachting van verdere evoluties aldaar. In antwoord op mijn schriftelijke vraag van 3 augustus over de verdere werkwijze liet u weten dat werd afgesproken dat drie technische werkgroepen, een per samenwerkingsakkoord, onder het voorzitterschap van de betrokken directeur-generaal van de FOD Buitenlandse Zaken vanaf september zullen samenkomen om de verschillende voorstellen te behandelen. Het is de bedoeling om tegen eind oktober 2015 over een stand van zaken te beschikken, in het vooruitzicht van de volgende zitting van de ICBB, die naar ik verwacht, half februari zal kunnen plaatsvinden, zo stelde u. Het is nu enkele weken verder. Als de deadline van eind oktober wordt overschreden, kan dat geen probleem zijn, want de vraag komt vijf weken later.

Minister-president, zijn deze werkgroepen effectief gestart? Wie neemt er voor Vlaanderen deel aan deze verschillende werkgroepen? Zijn er ondertussen knelpunten opgedoken die een doorbraak bemoeilijken? Dat zou jammer zijn omdat de beide regeerakkoorden uitgaan van een doorbraak.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Dit thema is al enkele keren aan bod gekomen in uw schriftelijke vraag, maar ook in de vraag om uitleg van de heer Van Overmeire van 17 juni. Alle werkgroepen gingen aan de slag tussen september en midden november. De werkgroep Vertegenwoordigers onder het voorzitterschap van Geert Muylle, directeur-generaal Bilaterale Zaken van de FOD Buitenlandse Zaken, is drie keer bijeengekomen. De werkgroep Internationale Organisaties onder het voorzitterschap van Jean-Arthur Régibeau, ook directeur-generaal

bij de FOD Buitenlandse Zaken, is twee keer bijeengekomen. De werkgroep Europese Unie onder het voorzitterschap van François Roux, eveneens directeur-generaal bij de FOD Buitenlandse Zaken, is drie keer bijeengekomen.

Daarnaast werd een specifieke sectorale sessie gehouden om de zogenaamde categoriewijzigingen te bespreken. Dat is belangrijk, want dat gaat over de vertegenwoordiging van ons land in de raad van de ministers van de Europese Unie. Voor Vlaanderen zit in elke werkgroep een medewerker van mijn kabinet en twee medewerkers van het Departement internationaal Vlaanderen (DiV).

De drie werkgroepen zijn klaar met hun stand van zaken. Het komt er nu op aan om politieke knopen door te hakken. Ik zal niet te veel in detail treden omdat we de onderhandelingen alle kansen moeten geven. Het samenwerkingsakkoord in de werkgroep Europese Unie is het moeilijkst verlopen. In de twee andere werkgroepen is het meest vooruitgang geboekt. In die technische werkgroepen kunnen geen knopen worden doorgehakt. Dat moet finaal gebeuren op het politieke niveau.

Helaas is dat niet kunnen gebeuren op 26 november, want de ICBB die federaal minister Reynders heeft bijeengeroepen, is op het laatste moment geannuleerd door een dringende vergadering van het kernkabinet. De laatste tijd zijn er nogal wat contacten met de federale overheid verschoven door bijeenkomsten van de Veiligheidsraad en dringende federale kernkabinetvergaderingen. Het is vanzelfsprekend dat als Didier Reynders werd opgeroepen om deel te nemen aan het kernkabinet, de ICBB niet kon doorgaan.

Nu is er een volgende ICBB gepland in de maand februari. Dat is niet gemakkelijk omdat minister Reynders vaak in het buitenland vertoeft en veel agenda's op elkaar moeten worden afgestemd. Ondertussen zijn er natuurlijk gesprekken en contacten, in de hoop – dat is ook mijn bedoeling – zoveel mogelijk zaken vooraf door te praten. Over een belangrijk punt, namelijk de EU-vertegenwoordiging, is er nog veel werk te doen.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Minister-president, we mogen tevreden zijn dat de werkgroepen inderdaad zijn gestart en al enkele keren zijn bijeengekomen, dat er op dat technische niveau dus al veel is uitgeklaard. Het is evident dat er politieke knopen moeten worden doorgehakt. Ik heb er begrip voor dat u daar niet verder over wilt uitweiden om de onderhandelingen alle kansen te geven. Dat is een terechte houding. We kijken uit naar de nieuwe ICBB die hopelijk in februari kan plaatsvinden.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

Karim Van Overmeire (N-VA): Ik had 26 november aangestipt in mijn agenda en was al helemaal klaar om er een vraag om uitleg over te stellen, tot ik hoorde dat de vergadering was uitgesteld. Ik volg dit van heel nabij op. Ik heb de indruk dat er toch een beetje progressie wordt gemaakt. Het staat in de beide regeerakkoorden, dus het mag nu eens vooruit beginnen te gaan.

Minister-president, wat is de positie van de andere deelentiteiten? Zitten die min of meer op de lijn van Vlaanderen? In het verleden bleek dat iedereen wel dezelfde bevoegdheden heeft, maar niet dezelfde ambitie om die zo actief uit te oefenen. Kunt u hierover iets zeggen zonder de onderhandelingen te bemoeilijken?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Naast de federale overheid en Vlaanderen is Wallonië de belangrijkste factor. Ook daar is er een positieve evolutie.

Aanvankelijk stonden de standpunten van Vlaanderen en Wallonië nogal ver uit elkaar. Ze zijn nu heel sterk naar elkaar toegegroeid, op een belangrijk punt na. Als we tot een akkoord willen komen, moet elke entiteit akkoord gaan. Ook daar groeien we naar elkaar toe. Het zal nooit 100 procent het Vlaamse standpunt zijn. Als de andere deelstaten het niet eens zijn, dan maakt dat de onderhandelingen niet gemakkelijker. Ik zal voorzichtig positief zijn: er is toenadering op een belangrijk punt na.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de nood aan meer transparantie inzake handels- en investeringsakkoorden – 559 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Ik heb een vraag om uitleg over de transparantie van handels- en investeringsakkoorden. Hopelijk is er een wijziging op komst.

Op 14 oktober 2015 stelde de Europese Commissie haar nieuwe handelsstrategie 'Trade for All' voor. In deze strategie wordt de nood aan meer transparantie benadrukt. Zo is één van de pijlers van de strategie "opening up negotiations to more public scrutiny by publishing key negotiating texts from all negotiations", aldus de mededeling die de Europese Commissie hierover uitstuurde. Op 9 oktober 2014 gaf de Commissie het onderhandelingsmandaat voor het Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) vrij en onlangs, op 2 december 2015, werd beslist dat Europese parlementsleden toegang krijgen tot alle vertrouwelijke documenten van de TTIP-onderhandelingen, inclusief de zogenaamde geconsolideerde teksten die ook het standpunt van de VS weergeven. Volgens Bernd Lange, de voorzitter van INTA, de commissie voor internationale handel van het Europees Parlement, schept deze beslissing een precedent voor de transparantie in toekomstige handelsgesprekken.

De Europese Commissie roept de lidstaten op om ook zelf de vrijhandelsonderhandelingen meer proactief op te volgen. Bovendien is er sprake van dat nationale parlementen net zoals het Europees Parlement toegang zouden krijgen tot de onderhandelings teksten. Dit zou gebeuren via een systeem van leeskamers, waarvan de concrete modaliteiten door de lidstaten zelf geregeld zouden worden.

Als het TTIP er komt, dan heeft dat gevolgen voor zowel de federale als de deelstaatbevoegdheden. Het Vlaams Parlement heeft dan ook recht op maximale transparantie en kan een belangrijke bijdrage leveren aan het publieke debat. Volgens de beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking 2014-2019 draagt de Vlaamse Regering transparantie en subsidiariteit alvast hoog in het vaandel: "In de komende vijf jaar zal van de EU verwacht worden dat ze het vertrouwen van de burger in het Europese project herstelt en dat ze het besluitvormingsproces democratischer en transparanter maakt. De beginselen van transparantie, subsidiariteit, proportionaliteit en nabijheid zullen centraal staan. Er zullen wellicht stemmen opgaan voor meer verantwoording van de Commissie en de Raad aan de burger en zijn volksvertegenwoordigers op Europees, nationaal en regionaal niveau. De versterking van de rol van nationale parlementen zal aan bod komen." Dat geldt ook voor onderhandelingen over investeringsakkoorden. Daarover stelt de beleidsbrief: "Vlaanderen maakt er een punt van dat deze onderhandelingen in een zo groot mogelijke transparantie verlopen."

Minister-president, bent u op de hoogte van de inspanningen van de Europese Commissie om meer transparantie aan de dag te leggen inzake handels-gesprekken? Wat is de stand van zaken? Hoe bent u van plan in te spelen op en maximaal gebruik te maken van deze uitgestoken hand? Bent u een voorstander van een systeem van leeskamers waar ook de Vlaamse parlementsleden de teksten over de onderhandelingen die de Europese Commissie voert kunnen inkijken? Bent u bereid hiervoor te pleiten bij de Federale Regering en de Europese Commissie? Hoe wordt aan dat systeem van leeskamers volgens u het best concreet vorm gegeven? Welke modaliteiten en voorwaarden inzake bijvoorbeeld de toegang en het nemen van notities zou u daarbij hanteren?

Op de ministerraad van Landbouw en Visserij van 16 november 2015 kreeg de Europese Commissie een mandaat om te onderhandelen over een handelsovereenkomst met de Filipijnen. Dit mandaat is gebaseerd op het mandaat dat reeds in 2007 werd gegeven voor de, uiteindelijk mislukte, onderhandelingen met de ASEAN-landen (Association of Southeast Asian Nations). In het kader van de opening van deze onderhandelingen had ik u graag volgende vragen gesteld: kan de regering het onderhandelingsmandaat zoals gegeven door de Europese Ministerraad van 16 november voor het handelsverdrag met de Filipijnen ter beschikking stellen van het parlement? Indien niet, bent u bereid er bij de Federale Regering en zo nodig bij de Europese Commissie op aan te dringen om dit mandaat vrij te geven? In het kader van de subsidiariteit, een leidend principe voor deze regering, lijkt het opportuun dat dit parlement volledig zicht heeft op het mandaat. Welke inbreng heeft Vlaanderen, en bij uitbreiding België, gehad in het mandaat van de Europese Commissie?

Rik Daems (Open Vld): Er vergaderen momenteel veel commissies, dit kan een probleem vormen voor het quorum. Als de leden het ermee eens zijn, kunnen we punt 8 toevoegen aan de agenda van volgende week dinsdag, dan kan het iets uitgebreider worden besproken en krijgen de commissieleden de kans om te amenderen.

Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik ben uiteraard op de hoogte van de inspanningen van de Europese commissaris Malmström. Net als haar ben ik er voorstander van om gedurende alle stadia van het onderhandelingsproces openheid aan de dag te leggen. Ik ben er zoals de commissaris van overtuigd dat een grotere transparantie, die gepaard gaat met gerichte consultaties van relevante belanghebbenden, ervoor zorgt dat overheden op alle niveaus beter en tijdig voeling krijgen met eventuele bekommernissen. Misverstanden en foutieve lezingen van het onderhandelingsmandaat kunnen op die manier worden vermeden of uit de wereld worden geholpen.

Bovendien moet er een groter draagvlak en een positieve, constructieve opstelling worden gecreëerd ten aanzien van het potentieel van vrijhandelsakkoorden. Ik maak ook zelf werk van die transparantie met de maandelijkse EU-rapporteringen. Vlewa kreeg de opdracht om infosessies en conferenties te organiseren met middenveldorganisaties en lokale besturen. Naar aanleiding van een kritisch constructieve brief van burgemeester Termont heb ik laten weten dat ik, naast het parlementair debat en de hoorzittingen met betrekking tot TTIP, een specifieke informatiesessie voor de Vlaamse grootsteden en de Verenigde Verenigingen wil organiseren. Het belanghebbend DIF-management zal hiertoe een initiatief nemen. Burgemeester Termont laat weten, ik citeer : "Omdat het TTIP impact heeft op onze steden en dus ook op Gent hebben we, in tegenstelling tot andere steden in Europa, er niet voor gekozen ons TTIP vrij te verklaren. Het heeft geen zin aan de zijlijn te gaan staan. Anderzijds willen we van dichtbij betrokken zijn en blijven we bij de onderhandelingen en hebben we een helder

zicht op wat de mogelijke impact van dit akkoord kan zijn voor de steden.” Ik heb hem geantwoord dat we ook voor de steden en voor de Verenigde Verenigingen overleg zullen organiseren. Dat zal gebeuren door het belanghebbend DIF-management.

De leeskamer is op Belgisch niveau zo goed als operationeel. Ze staat tot nu toe alleen open voor de federale experts en voor de experts van de deelstaten die bij de onderhandelingen betrokken zijn. De nieuwe leeskamer zal ons toelaten nog sneller en accurater op de hoogte te zijn. We hadden al toegang tot de leeskamer bij de Europese Commissie, maar dit is een symbolische stap dichterbij. Ik ben ook voorstander van een openstelling voor de Vlaamse parlementsleden, aangezien Vlaanderen bevoegd is voor Buitenlandse Handel. Er moet transparantie komen, maar dat hangt af van de partner. Als de Verenigde Staten hun fiat geven, kan de leeskamer bij de FOD Buitenlandse Zaken geopend worden voor de parlementsleden. Dat is evident, aangezien wij met buitenlandse handel betrokken zijn bij die onderhandelingen.

Daar zullen modaliteiten voor worden opgesteld, want het is een combinatie van transparantie en vertrouwelijkheid. Het zal dus heel strikt gebeuren, zoals het ook gebeurt in de Europese leeskamer. De regels van de Europese Commissie zijn zeer strikt. Onze experts bijvoorbeeld krijgen toegang op basis van hun professionele verantwoordelijkheden en hun ‘need-to-know’. Dat is op voorwaarde dat ze een habilitatieproces hebben van de Staatsveiligheid. Dat gebeurt met geheimhoudingsplicht, met het nemen van nota’s op papier dat ter beschikking wordt gesteld, met ter beschikking gestelde pennen. Er mogen geen camera’s, fototoestellen, opnameapparatuur, computers en dergelijke worden gebruikt. Je kunt maar één tekst met een keer bekijken. Je moet eerst je tekst weer afgeven voor je een volgende kunt krijgen, om te vermijden dat zaken door elkaar zouden geraken. Dat gebeurt uiteraard onder toezicht van ambtenaren met een veiligheidsmachtiging.

Zoals ik zei, zijn we nog niet zo ver omdat er Amerikaanse toestemming moet komen. Ik heb u al gezegd dat er een verschil is tussen de Amerikaanse en de Europese aanpak. In Europa is er van meet af aan die leeskamer. In de Verenigde Staten zijn de Congresleden minder goed geïnformeerd dan onze EU-parlementsleden. Ik vind dat we dit moeten doortrekken in Europa naar de lidstaten en de deelstaten, maar dat kan alleen maar mits de partner toestemming geeft.

Hetzelfde geldt voor de Filipijnen. Ook daar ben ik er voorstander van dat er transparantie zou zijn. Er moet nog wel een beslissing van de raad van ministers zijn of die het onderhandelingsmandaat wil vrijgeven. Daar is een consensus voor nodig. Die vraag is nog niet gesteld, en dus kan dat mandaat niet worden vrijgegeven. Daar zal ook akkoord moeten worden gegeven door de Filipijnse onderhandelaars.

Het is uitzonderlijk dat dit gebeurt. Het zal ‘case by case’ beoordeeld worden. TTIP is wat mij betreft een zeer goed precedent. Het gaat ook over een zeer belangrijk handelsakkoord. Het zou mooi zijn als dat ook kan voor het Filipijnse, maar dan moeten nog twee voorwaarden worden vervuld: er moet een akkoord zijn van de Raad van Ministers en de Filipijnen mogen geen objecties hebben.

Ik vraag aan minister Reynders om dit punt te agenderen op de Raad voor de Handel, zodat we daar ook kunnen gaan naar een, *mutatis mutandis*, gelijkwaardige procedure voor de democratisch verkozenen, altijd onder die strikte voorwaarden van vertrouwelijkheid natuurlijk.

Het mandaat dat door de raad gegeven wordt, houdt rekening met de inbreng van alle lidstaten. In die zin heeft onze lijst van offensieve en defensieve belangen een evenwaardige invloed gehad op het mandaat als eender welke andere lidstaat.

Ik heb al gezegd dat wij offensieve belangen hebben, namelijk het faciliteren van markttoegang voor onze goederen, diensten en investeringen, het laten verwijderen van tarifaire en niet-tarifaire handelsbarrières, aandacht voor een aantal voor ons specifieke sectoren, zoals farmaceutica, professionele diensten, ingenieursdiensten, consultancy, toeleveranciers, constructie-infrastructuur, chemie, machinebouw, transport, logistiek, aquacultuur, visserij, hernieuwbare energie, baggerdiensten, maritieme diensten, afvalbeheer, klimaatmitigatie en/of -adaptatie, bodemonderzoek en -sanering. Andere belangen zijn markttoegang voor onze kmo's, openbare aanbestedingen, waarmee overheidsopdrachten worden bedoeld neem ik aan, investeringsliberalisering en -bescherming, duurzame ontwikkeling, inclusief aandacht voor universele mensenrechten en internationale arbeidsstandaarden, internationale milieugedragsregels, dierenwelzijn, anticorruptiebepalingen, ook defensief, audiovisuele goederen en diensten.

Dat zit ook vervat in het mandaat van de Europese Commissie met betrekking tot TTIP. Dat betekent bijvoorbeeld voor de textielsector dat er geen producten binnenkomen uit Zuidoost-Azië, China of andere landen, die niet voldoen aan standaarden met betrekking tot kinderarbeid en dergelijke meer. Je moet ervoor zorgen dat er een level playing field is met betrekking tot de normen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) bijvoorbeeld. Modus 4 is evenzeer defensief. Dat gaat over dienstenleveranciers uit het buitenland die onderhoud komen verrichten in Vlaanderen. Daar moet je heel sterk aandacht hebben voor sociale dumping, waarbij er geen dienstverleningscontracten zijn die er in feite op neerkomen dat je met deloyale concurrentie zit en/of gepaard gaande met eventueel uitbuiting van de betrokken ingeschakelde werknemers.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Minister-president, dank u wel voor uw antwoorden. Dank voor de opsomming van de offensieve en defensieve belangen. Het is heel belangrijk dat wij telkens in dat kader bepaalde mensenrechten en democratische principes meenemen en dat het level playing field niet naar beneden wordt gehaald, maar dat er integendeel voor zover mogelijk de grootst mogelijke garantie bestaat voor een aantal waarden en normen van ons.

Ik heb genoteerd dat de vraag wat betreft het onderhandelingsmandaat met de Filipijnen nog niet aan de Raad van Ministers is gesteld. U gaat aan minister Reynders vragen om dat in de raad te brengen. Hebt u enig idee wanneer de volgende bijeenkomst is? Anders zoek ik dat wel zelf op. Ik neem aan dat die raad asap zal vertrekken. Ik denk dat het een heel belangrijk precedent zal zijn dat wij vanuit Vlaanderen er zo snel en zo vroeg bij betrokken zijn.

Ik ben u ook dankbaar voor uw verdere antwoorden, want wat er in uw beleidsbrief en -nota aangegeven staat over meer transparantie en mogelijkheid tot betrokkenheid, hebt u in uw antwoord naar voren gebracht. Uiteraard is het geen beslissing van u alleen en zijn we afhankelijk van wat er op Europees niveau wordt gedaan. U wilt meer aanwezig zijn in Europa. Daarom denk ik dat dat die kleine voorbeelden waarbij we als Vlaanderen laten weten dat we inzage willen, dat we transparantie willen, zowel voor de overheid, voor onze parlementsleden, als voor onze burgers, heel positief zijn. Ik zou daar ook zeer dankbaar voor zijn als Vlaanderen die vraag inderdaad stelt en ik hoop op een positief antwoord.

U verwijst naar een brief die u van burgemeester Termont hebt gekregen. Ik kan dat alleen maar toejuichen. De gemeenten moeten al te veel beslissingen van bovenhand incasseren. Het siert de burgemeester van een stad als Gent om niet aan de zijlijn te blijven staan en om betrokkenheid en informatie te vragen. Ik denk dat het een goed idee is dat het in het kader van de Vereniging van

Vlaamse Steden en Gemeenten verder wordt opgenomen. Het TTIP is een heel belangrijk handelsakkoord. Het begint meer door te dringen bij de burgers, bij steden en gemeenten en iedereen zit met meer vragen. Hoe meer transparantie we kunnen geven, hoe meer draagkracht of invloed er kan komen op het uiteindelijke akkoord. Ik ben dan ook heel benieuwd naar de informatiesessie die zal komen voor steden en gemeenten. In het parlement hebben we een hele reeks hoorzittingen gehad. Dat was ook op ons initiatief, minister-president. Ik ben de collega's dankbaar dat ze daar mee zijn op ingegaan. Ik denk dat de transparantie en de betrokkenheid van de steden en gemeenten alleen maar kan worden toegejuicht. Burgemeester Termont heeft opnieuw bevestigd waar hij voor staat.

– Jan Van Esbroeck treedt als voorzitter op.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik denk dat we op dezelfde lijn zitten. Ik heb van meet af aan gezegd dat we daar open en heel duidelijk over moeten zijn. Het mandaat van de commissie op dat vlak is heel duidelijk. Er is nogal wat misverstand over heel die aangelegenheid. Ik krijg een aantal brieven van andere stedelijke besturen die zich TTIP-vrij hebben verklaard. Ik geef hen ook altijd een antwoord. Dat gebeurt federaal niet. Ik denk dat we er alle belang bij hebben om daarover in dialoog te gaan. Ik ga ook kijken of ik in mijn maandelijkse mededelingen, die ook meegedeeld worden aan het parlement, nog eventueel bijkomende informatie kan geven over de opname van zaken die ons dierbaar zijn in de mandaten voor de onderhandelingen. Ook daar kunnen we misschien nog een tandje bijsteken. Ik ben blij dat ook het parlement daaraan bijdraagt. Aan de hand van de positieve brief van burgemeester Termont heb ik gezegd dat we nog een element gaan toevoegen, dat we ook daar dialoog gaan voeren met steden en gemeenten, met andere betrokkenen.

De voorzitter: Volledig tevreden, mevrouw Turan?

Güler Turan (sp.a): Volledige tevredenheid is niet mogelijk. In de mate van de mogelijkheden van de minister, ben ik tevreden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de invoer van illegaal gekapt hout door Vlaamse bedrijven
– 560 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Van Esbroeck

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Ik zeg op voorhand dat ik weet dat de controle bij het federale niveau ligt. Dat neemt echter niet weg dat wij een aantal waarden en normen die we in onze handelsbetrekkingen vanuit Vlaanderen willen opleggen bij derden, mee ondersteunen waar mogelijk.

Volgens een recent rapport van Greenpeace is België en dan vooral de Antwerpse haven een draaischijf voor illegaal hout in Europa. In een rapport van oktober 2014 kwam Greenpeace al tot die conclusie en nu blijkt dat er sindsdien niets veranderd is. Het oordeel van het rapport is wederom vernietigend: België – ik benadruk, België – doet nog altijd weinig of niets en neemt de problematiek van illegaal hout niet ernstig. Verschillende Vlaamse bedrijven duiken keer op keer op in de Greenpeace-rapporten en tonen zich bijzonder hardleers. De Europese Houtverordening werd in 2010 aangenomen en is sinds 2013 van kracht, maar de

middelen waarin de Federale Regering voorziet voor handhaving zijn ondermaats: één halftijdse functionaris en 20.000 euro per jaar voor de inspectie van 6000 bedrijven. Federaal minister Marghem, die we nu ondertussen allemaal wel kennen, beloofde in juni het aantal inspecteurs te verhogen, maar dat zou nog steeds niet gebeurd zijn.

Dat een aantal Vlaamse houtbedrijven zo goed als ongestoord illegaal gekapt hout kunnen blijven importeren, betekent ook dat de eerlijke spelers die zich wel aan de regels houden een concurrentieel nadeel ondervinden. Hoewel de FOD Leefmilieu bevoegd is voor de controles en bestraffing van inbreuken, kan ook de Vlaamse Regering uiteraard een rol spelen in de strijd tegen de illegale ontbossing. Zowel in de beleidsnota als de beleidsbrief geeft de Vlaamse Regering aan veel belang te hechten aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. FIT stelde zelfs een actieplan op rond het thema. Dat is bij de bespreking van de beleidsbrief ook bevestigd. In het voorstel van resolutie betreffende conflictmineralen dat we hier volgende dinsdag gaan bespreken, wordt bovendien uitdrukkelijk verwezen naar de Europese Houtverordening en tijdens de plenaire vergadering van 29 april jongstleden bevestigde u ook dat "ethisch en duurzaam ondernemen een belangrijke beleidslijn van de Vlaamse Regering is". Daar ben ik uiteraard zeer tevreden mee, maar deze problematiek noopt wel tot een aantal antwoorden.

Minister-president, bent u bereid er bij de Federale Regering op aan te dringen om in meer middelen en meer inspecteurs te voorzien om een correcte toepassing van de Europese Houtverordening mogelijk te maken? Kunt u een stand van zaken geven van de capaciteit voor de handhaving ervan? Bent u bereid om samen met de federale overheid in overleg te treden met de Belgische Federatie van Houtinvoerhandel om na te gaan hoe zij kunnen bijdragen aan het voorkomen van de invoer van illegaal gekapt hout? Werkt het kenniscentrum maatschappelijk verantwoord ondernemen rond de problematiek van de illegale houtkap en de invoer van dit hout in Vlaanderen? Last but not least, over de betrokkenheid van FIT: kan de problematiek van de illegale houtkap en de invoer ervan aan bod komen in de nieuwe internationaliseringsstrategie van FIT?

Ik heb mijn vraag gesteld in twee woorden, wegens de bevoegdheidsverdeling, maar dat neemt niet weg dat we vanuit Vlaanderen de druk kunnen opvoeren. Dat is de aanleiding van mijn vraag.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik heb de reactie van Greenpeace in verband met de illegale houtkap gezien. Die vormt inderdaad een bedreiging voor het behoud van het tropisch bosbestand. Het is heel goed dat ngo's zoals Greenpeace inspanningen doen om overheden, de sector en de hele bevolking bewust te maken van het probleem. Het is een feit dat in een aantal landen, bijvoorbeeld in Brazilië, heel veel illegale houtkap gebeurt en dat er wereldwijd export is. Het is in de eerste plaats belangrijk dat Brazilië daar zelf tegen optreedt, dat de rechtsstaat reageert tegen zaken die illegaal zijn. Vlaanderen is niet bevoegd om de invoer van illegaal gekapt hout te controleren – dat is een federale bevoegdheid, zoals u zelf hebt gezegd. Vlaanderen heeft daarvoor ook de middelen en de mensen niet en heeft daarin geen expertise. Greenpeace richt zich trouwens tot minister Marghem, die bevoegd is voor Leefmilieu. In eerste instantie betreft het dus een federale bevoegdheid. Het is aan de federale overheid om daartoe in overleg te treden met de Belgische Federatie van Houtinvoerhandel.

Binnen het coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid (CCIM), waarin Vlaanderen is vertegenwoordigd, is afgesproken dat de FOD Leefmilieu, en in het bijzonder de dienst die bevoegd is voor productnormen, als bevoegde overheid

optreedt voor de beide Europese verordeningen, op basis van de bevoegdheid die geldt voor productnormering. Via het CCIM gaan de overheidsdiensten na of een verbetering van het wetgevend kader nodig is. Vlaanderen kan de import van illegaal gekapt hout daar ter sprake brengen. Dat is een bevoegdheid van collega Schauvliege, wier afgevaardigden daarin zetelen. Ik ga haar aandacht vestigen op de vraag die u hebt gesteld. Zij kan dat agenderen binnen het CCIM.

Uiteraard is collega Schauvliege ook bevoegd voor de houtkap in Vlaanderen. Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft over de inwerkingtreding van de Europese verordening informatie verspreid bij de professionele bossector. De informatie verduidelijkt ook hoe de sector kan helpen in het sluitend krijgen van de documentatieplicht betreffende het hout dat wordt gekapt in Vlaamse bossen. Het digitaal kenniscentrum voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is een initiatief van de Vlaamse overheid. Het is een startplaats, een ontmoetingsplaats voor iedereen met interesse in maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Het bevat een ruim aanbod aan instrumenten en informatie, met als doel organisaties te helpen om een holistische en geïntegreerde benadering van maatschappelijk verantwoord ondernemen in de praktijk om te zetten. De instrumenten moeten de bedrijven helpen om hun uitdagingen ter zake in kaart te brengen en op scherp te stellen.

Het Kenniscentrum beschikt niet over specifieke expertise over de invoer van hout vanuit plaatsen waar dat illegaal wordt gekapt. De website bundelt nieuws en instrumenten en verwijst door naar initiatieven van de diverse overheids-, intermediaire en privé-initiatieven die gespecialiseerd zijn in thema's die onder dat MVO-beleid (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen) van een onderneming kunnen vallen. In dit verband verwijst het MVO Vlaanderen door naar het Paper Chain Forum en andere sectorale initiatieven die onder meer strijden tegen illegale houtkap. Het is belangrijk dat het Kenniscentrum alert is en de informatie doorlinkt.

Importregulering is een federale bevoegdheid en maakt bijgevolg geen deel uit van de internationaliseringsstrategie van FIT. Zijn basisopdracht heeft betrekking op het duurzaam bevorderen van de export en het aantrekken van buitenlandse investeringen.

De invoer is dus een aangelegenheid van de federale overheid. U kunt minister Schauvliege rechtstreeks de vraag stellen, maar ik zal haar uw vraag alleszins zelf onder de aandacht brengen. Het gaat in dit geval immers niet alleen over sensibiliseren, wat wij wel kunnen doen, maar vooral over controlerend optreden. Die taak wensen, kunnen en mogen wij niet overnemen.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Minister-president, ik weet wel wie waarvoor bevoegd is. Ik was echter niet op de hoogte van het bestaan van het CCIM, een aangelegenheid die bij u minister Schauvliege wilt aankaarten.

U verklaart dat het CCIM aanbevelingen kan doen met betrekking tot de verbetering van het wetgevend kader. Ik denk dat het niet gaat om interpretatie of een 'gebrek aan', maar wel over de handhaving die de federale overheid niet waarneemt.

U kunt de vraag inderdaad stellen aan minister Schauvliege, maar ik vraag me af of u de federale overheid tijdens een toptoverleg onder de aandacht kan brengen dat het sensibiliseren van maatschappelijk ondernemen een pijler vormt, maar dat ze haar taak niet uitvoert. Er wordt immers slechts een halftijdse medewerker ingezet voor de controle van 6000 Vlaamse bedrijven. Bovendien wordt

aan concurrentievervalsing gedaan tegenover alle bedrijven die er wel rekening mee houden. Kortom, u kunt de vraag wel aan minister Schauvliege stellen, maar ik zou het op prijs stellen indien u, als minister-president, de federale overheid tijdens een overleg zou vragen de handhaving ernstig te nemen.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

Marc Hendrickx (N-VA): Ik dank onze collega die deze problematiek nogmaals onder de aandacht brengt. In de vorige legislatuur stelde ik hierover al een reeks vragen, omdat onze houtverwerkende industrie sprak over oneerlijke concurrentie.

Ik stel het op prijs dat de minister-president de bevoegde federale minister erop zal wijzen dat we proberen een plan van aanpak op te stellen en dat deze problematiek moet worden opgevolgd, omdat die nu eenmaal ernstige consequenties heeft. Minister-president, u vindt in mij dan ook een bondgenoot voor de opvolging van dit dossier.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Het gaat in eerste instantie om handhaving en controle. De regel is dat de bevoegde ministers daarover intern in dialoog treden. Wie erop aandringt, speelt geen rol: van belang is dat de ministers op elkaar afstemmen. Deze materie behoort weliswaar tot de bevoegdheid van minister Schauvliege, maar als ze van oordeel is dat het initiatief het best uitgaat van de minister-president, zal ik graag mijn verantwoordelijkheid opnemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.